

ZARZĄDZENIE WEWNĘTRZNE

Dyrektora Naczelnego ORLEN Południe S.A.
z dnia 26..10..... 2016 roku
nr ewidencyjny 55

w sprawie: wprowadzenia do stosowania „Instrukcji przygotowania i realizacji prac w zbiornikach”

W celu ograniczenia ryzyk występujących podczas prowadzenia robót w zbiornikach, postanawia się, co następuje:

§1

Wprowadza się do stosowania w ORLEN Południe S.A. „Instrukcję przygotowania i realizacji prac w zbiornikach”, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§2

Zobowiązuje się kierujących komórkami organizacyjnymi do zapoznania podległych pracowników z „Instrukcją przygotowania i realizacji prac w zbiornikach”.

§3

Pracownicy ORLEN Południe S.A., wystawiający zezwolenie/polecenie na roboty, w zakres których wchodzi prace w zbiornikach, zobowiązani są do zapoznania Wykonawców ww. prac z treścią niniejszego Zarządzenia oraz egzekwowania przestrzegania jego postanowień.

W przypadku nowych zamówień na roboty, w zakres których wchodzi prace w zbiornikach, dział Zakupy i Zaopatrzenie dołącza niniejsze Zarządzenie do zamówienia.

§4

Za aktualizację niniejszego zarządzenia odpowiada Służba BHP.

§5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezes Zarządu
Dyrektor Naczelny

Jerzy Brniak

Opracowanie: IZB
Konsultacje: PZM, PUJ, ZSP, NON

Rozdzielnik szczegółowy

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 1/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

SPIS TREŚCI

1. POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	2
2. PRZYGOTOWANIE I PROWADZENIE PRAC WEWNĘTRZ ZBIORNIKÓW.....	3
3. PRZYGOTOWANIE I PROWADZENIE PRAC W STUDZIENKACH KANALIZACYJNYCH.....	10
4. DOKUMENTY ZWIĄZANE.....	11
5. ZAŁĄCZNIKI.....	11
6. ROZDZIELNIK.....	13
7. PRZYJĘCIE DO WIADOMOŚCI I STOSOWANIA.....	14

Akceptacja ISO

STARSZY SPECJALISTA
 D/S SYSTEMÓW ISO
Agata Jazowska
 Agata Jazowska

Podpis i pieczętka uprawnionego pracownika działu Systemy Zarządzania, Ochrona i BHP

Wojciech Cedro
 Wojciech Cedro
 Główny Specjalista ds. BHP

Marta Skrzyńska
 Marta Skrzyńska
 Pracownik Działu Zarządzania, Ochrona i BHP

Grzegorz Juszczyk
 Grzegorz Juszczyk
 Członek Zarządu

OPRACOWAŁ
(podpis, pieczętka)

SPRAWDZIŁ
(podpis, pieczętka)

ZATWIERDZIŁ
(podpis, pieczętka)

Aktualizacja stron:

OPRACOWAŁ	SPRAWDZIŁ	Akceptacja ISO	ZATWIERDZIŁ	NR STR. AKTUALIZ.	NR AKTUALIZ.	DATA AKTUALIZ.

Handwritten signature

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 2/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1.1. Stosowane w niniejszej instrukcji pojęcia oznaczają:

- 1.1.1. **„Prace wewnątrz zbiorników i aparatów”** – czynności wymagające wejścia do wnętrza wszelkiego rodzaju zbiorników, obudowy zbiorników, zasobników, pojemników, silosów, bunkrów, gazometrów, mierników, skruberów, reaktorów, kolumn, wyparek, kadzi, suszarek, kotłów, komór piecowych, rurociągów, cystern, studzienek, studni, szybów oraz innych analogicznych urządzeń.
 - 1.1.2. **„Prace w studzienkach kanalizacyjnych”** – czynności wymagające wejścia do wnętrza kanałów (w tym kablowych), studzienek kanalizacyjnych, teletechnicznych, studni, szybów oraz innych analogicznych urządzeń.
 - 1.1.3. **„Prace remontowe”** - prace wykonywane na istniejących obiektach produkcyjnych, biurowych, socjalnych, drogach itp. polegające na przywróceniu ich wartości użytkowej lub odtworzeniu stanu pierwotnego oraz prace serwisowo-konserwacyjne.
 - 1.1.4. **„Wykonawca”** – firma zewnętrzna (oraz jej podwykonawcy) prowadząca prace na zlecenie ORLEN Południe S.A.
 - 1.1.5. **„Nadzorujący ze strony wykonawcy”** – osoba odpowiedzialna za realizację prac oraz pracowników wykonawcy, stale pracująca z podległymi pracownikami, posiadająca aktualne zaświadczenie o odbyciu szkolenia okresowego bhp dla kierujących pracownikami (brygadzysta, majster, kierownik robót itp.).
 - 1.1.6. **„Asekurujący ze strony wykonawcy”** – osoba odpowiedzialna za stałą obserwację pracowników wykonujących pracę wewnątrz zbiorników, odpowiednio przygotowaną do szybkiej ewakuacji pracowników w razie sytuacji awaryjnej oraz do wezwania służb ratowniczych.
 - 1.1.7. Ilekroć w treści **„Instrukcji”** jest mowa o zbiorniku należy przez to rozumieć urządzenia określone w punkcie 1.1.1.
 - 1.1.8. **LMRA (Last Minute Risk Analysis)** – metoda oceny ryzyka przed rozpoczęciem zadania wykonywana przez pracowników wykonawcy, mająca na celu uświadomienie zagrożeń oraz sprawdzenie własnej wiedzy na temat zadania.
- 1.2. Prace wewnątrz zbiorników i aparatów zaliczane są do prac szczególnie niebezpiecznych. Należy je wykonywać na podstawie wymaganej dokumentacji (pkt. 2.4), z rozwagą oraz przy stosowaniu stałego nadzoru i bezwzględnego przestrzegania ustaleń zawartych w niniejszej **„Instrukcji”**.
 - 1.3. Wejście do zbiorników oraz wykonywanie wszelkich prac w ich wnętrzu na terenie i/lub zlecenie GK ORLEN Południe S.A. jest dozwolone jedynie na podstawie:
 - pisemnego zezwolenia jednorazowego na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych i „Karty wejścia do zbiornika” (Załącznik nr 1 do „Instrukcji”), i/lub
 - pisemnego polecenia wykonania pracy w przypadku urządzeń elektroenergetycznych i „Karty wejścia do zbiornika” (Załącznik nr 1 do „Instrukcji”).
 - 1.4. Pracę wewnątrz zbiorników mogą wykonywać wyłącznie osoby posiadające aktualne wymagane szkolenia okresowe bhp i badania lekarskie bez przeciwwskazań do wykonywania takiej pracy.
 - 1.5. Pracy wewnątrz zbiorników nie mogą wykonywać: pracownicy młodociani, stażyści, praktykanci oraz kobiety.

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 3/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

- 1.6. Podczas prac wewnątrz zbiorników musi być zapewniona możliwość szybkiej i pewnej ewakuacji pracowników.
- 1.7. Prace wewnątrz zbiorników muszą być nadzorowane i koordynowane przez wyznaczonego pracownika, co najmniej o kwalifikacjach osoby kierującej pracownikami.
- 1.8. Przy wysokim stopniu zagrożenia i złożoności pracy obowiązuje prowadzenie asekuracji ze strony ruchu oraz ZSP. Decyzję o sposobie asekuracji podejmuje osoba wystawiająca zezwolenie (pkt. 9 a) lub polecenie wykonania pracy (zapis w pkt. 8) w porozumieniu z ZSP (zabezpieczenie odpowiedniej ilości wozów bojowych). Asekuracja ze strony ruchu lub ZSP nie zwalnia wykonawcy z odpowiedzialności za prowadzone prace oraz obowiązku zapewnienia asekuracji własnym pracownikiem.
- 1.9. Zabrania się przebywania w zbiorniku lub w studzience kanalizacyjnej, a także przy ich włączach osób niezwiązanych z wykonywaną pracą.
- 1.10. Wszyscy pracownicy kierowani do prac wewnątrz zbiorników muszą być zapoznani z niniejszą „Instrukcją”. Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia listy pracowników, których zapoznał z instrukcją (imię nazwisko, data, podpis zapoznanego pracownika).
- 1.11. Niezależnie od niniejszej „Instrukcji”, przy pracach wewnątrz zbiorników należy przestrzegać także innych obowiązujących przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego właściwych dla danej pracy.

2. PRZYGOTOWANIE I PROWADZENIE PRAC WEWNĘTRZ ZBIORNIKÓW

- 2.1. Pracownicy wyznaczeni do wejścia i prowadzenia prac wewnątrz zbiorników muszą być przed każdą pracą szczegółowo pouczeni przez swoich bezpośrednich przełożonych o zakresie i sposobie jej wykonywania oraz o zastosowanych środkach bezpieczeństwa.
- 2.2. Instruktaż przeprowadzany jest przez wystawiającego zezwolenie/polecenie na przeprowadzenie prac ze strony ORLEN Południe S.A. (podczas przekazania zezwolenia/polecenia) dla brygadzysty/kierownika z firmy wykonawczej, którzy są odpowiedzialni za przeszkolenie swoich pracowników. Instruktaż powinien obejmować w szczególności:
 - cel i zakres pracy,
 - sposób przygotowania miejsca pracy,
 - rodzaje zagrożeń, możliwości ich wystąpienia oraz zasady bezpieczeństwa w razie ich wystąpienia,
 - rodzaje niezbędnych analiz i badań,
 - zastosowane środki zabezpieczające (ochrony zbiorowe i indywidualne),
 - sposoby sygnalizacji między pracującymi wewnątrz zbiornika i asekurującymi,
 - wstępne objawy możliwego zatrucia i zasady udzielania pierwszej pomocy,
 - sposoby i drogi ewakuacji.
- 2.3. Przeprowadzenie instruktażu potwierdzone jest na liście dołączonej do zezwolenia/polecenia na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych. Instruktaż należy powtórzyć przy zmianie stanu osobowego lub zakresu wykonywanych prac.
- 2.4. Prace wewnątrz zbiorników można prowadzić na podstawie instrukcji bezpiecznego wykonania robót. Instrukcja powinna uwzględniać wymogi ujęte w niniejszej „Instrukcji” i między innymi obejmować:

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 4/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

- **określenie wykonawcy prac,**
- **przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac oraz godziny jej wykonywania,**
- **szczegółowe określenie zbiornika(ów), których dotyczy,**
- **określenie celu, zakresu i rodzaju pracy – kolejność operacji, używany sprzęt, sposób wykonywania pracy, dopuszczenie do pracy bez sprzętu ochrony dróg oddechowych,**
- **określenie liczebności zespołu wykonującego pracę,**
- **określenie występujących i przewidywanych zagrożeń – ich miejsce, objawy, sposób postępowania przy wystąpieniu zagrożeń i ewakuacji,**
- **dokonanie oceny ryzyka,**
- **sposób przygotowania miejsca pracy – sposób opróżniania, sposób i miejsce odłączenia, zaślepienia, zakres i sposób oczyszczenia, zakres i sposób odkażenia, neutralizacji, przedmuchiwanie azotem, nadmuchiwanie powietrzem, załączenie i wyłączenie napięcia, przygotowanie rusztowań, zamknięcie drogi i/lub torów kolejowych, wyznaczenie strefy niebezpiecznej, wykonanie dodatkowego oświetlenia, usunięcie lub zabezpieczenie materiałów palnych, przygotowanie lub wskazanie punktu pomocy doraźnej, itp.**
- **sposób zabezpieczenia przyległego terenu – ogrodzenie zbiornika, wywieszenie tablic ostrzegawczych, zabezpieczenie kratek ściekowych i studzienek kanalizacyjnych, zabezpieczenie przed rozpryskiwaniem się iskier, wstrzymywanie ruchu kolejowego i/lub drogowego, itp.**
- **określenie środków zabezpieczających – posterunki bezpieczeństwa (asekuracja), sprzęt i odzież ochronna, zabezpieczenie przeciwpożarowe (podręczny sprzęt gaśniczy), kontrola analityczna (rodzaj, częstotliwość), kontrola miejsca pracy po zakończeniu robót, zgłoszenie do straży pożarnej, zgłoszenie do sąsiednich komórek, szkolenia pracowników prowadzących prace, instruktaż dla wykonawcy, itp.,**
- **określenie zakresu uzgodnień,**
- **określenie osób odpowiedzialnych za wykonanie prac oraz ich podpisy – asekuracja z ruchu, ze strony wykonawcy, kontrola analityczna, zabezpieczenie elektroenergetyczne, uzgodnienia, wykonawca, nadzór, itp.,**
- **podanie zasad udzielania pierwszej pomocy,**
- **określenie dokumentowania wyników analiz.**

2.4.1. Instrukcję opracowuje Wykonawca prac.

2.4.2. Instrukcję opiniują pracownicy Służby BHP i/lub Utrzymania Ruchu i Zarządzania Majątkiem (Trzebiń/Jedlicze). Prace można rozpocząć dopiero po pozytywnej opinii.

2.5. Zbiorniki, w których mogą występować gazy, pary, ciecze i ciała stałe o własnościach toksycznych, żrąco-parzących, wybuchowych, palnych lub gazy obojętne zwane dalej mediami niebezpiecznymi – wymagają szczególnie starannego przygotowania prac w ich wnętrzu dla zapewnienia odpowiednich warunków bezpieczeństwa. Przygotowanie powinno m.in. obejmować:

2.5.1. wyrównanie ciśnienia do atmosferycznego,

2.5.2. obniżenie temperatury, jeżeli zachodzi taka konieczność, z uwzględnieniem zapisów punktu 4 (poni-

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 5/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

zej),

- 2.5.3. opróżnienie z pozostałości medium,
 - 2.5.4. oczyszczenie z uwzględnieniem zapisów punktu 2.5.
 - 2.5.5. przedmuchiwanie parą wodną (jeżeli jest taka możliwość techniczna),
 - 2.5.6. przedmuchiwanie gazem obojętnym – np. azotem (jeżeli jest taka możliwość techniczna),
 - 2.5.7. przedmuchiwanie powietrzem i pozostawienie pod stałym napływem powietrza (jeżeli jest taka możliwość techniczna i nie spowoduje możliwości powstania pożaru lub wybuchu),
 - 2.5.8. mycie wodą (jeżeli jest taka możliwość techniczna).
- 2.6. Oczyszczenie należy prowadzić bez wchodzenia pracownika do wnętrza, stosując neutralizację, przepłukiwanie, mycie, parowanie, przedmuchiwanie, zrywanie nawisów lub inne operacje właściwe dla mediów, którymi zbiornik był wypełniony.
- Dobór metody powinien zapewnić najlepsze przygotowanie zbiornika do prowadzenia pracy, w zakresie i stopniu możliwym do osiągnięcia pożądanego stanu bez konieczności wchodzenia do wnętrza.
- W przypadku, gdy celem pracy wewnątrz zbiorników jest czyszczenie, w/w prace mają charakter oczyszczania wstępnego.
- 2.7. Każdy pracownik wykonawcy bezpośrednio przed rozpoczęciem pracy na stanowisku przeprowadza ocenę ryzyka (LMRA) z wykorzystaniem dokumentu ORLEN Południe S.A. (lub własnym). LMRA nie musi być potwierdzone pisemnie.
- 2.8. Przed otwarciem włazów i pokryw zbiorniki po mediach palnych (toksycznych) należy przedmuchać parą wodną względnie gazem obojętnym (jeżeli jest taka możliwość techniczna), w możliwym do przewidzenia stopniu ograniczające zagrożenie pożarowe, wybuchowe i toksyczne, zapewniając bezpieczny odpływ medium przedmuchiwanego.
- 2.9. Pierwsze otwarcie aparatów, rurociągów i urządzeń (włazów, pokryw, połączeń kołnierzowych, itp.) po opróżnieniu i neutralizacji, następujące po zatrzymaniu instalacji (lub części instalacji) jest traktowane jako praca szczególnie niebezpieczna i należy przestrzegać następujących zasad:
- 2.9.1. stosować odzież, obuwie i rękawice o właściwościach antyelektrostatycznych (strefy EX), oraz osłony twarzy,
 - 2.9.2. stosować narzędzia i sprzęt nieiskrzący (strefy EX),
 - 2.9.3. narzędzia elektryczne należy zasilać z zewnętrznych źródeł separowanych – transformator separacyjny lub przetwornicę separacyjną zabezpieczoną od skutków zwarc i przeciążeń,
 - 2.9.4. transformatory separacyjne lub przetwornice separacyjne powinny spełniać następujące wymagania:
 - zapewnić podwójną lub wzmocnioną izolację względem obwodu wejściowego, innych obwodów, częściami przewodzącymi dostępnymi i obudowy oraz ziemią,
 - wyjściowe napięcie znamionowe nie może przekraczać 230 V,
 - umożliwiać zasilanie z jednego transformatora separacyjnego tylko jednego elektronarzędzia przez gniazdo wtyczkowe które nie powinno posiadać styku ochronnego,
 - 2.9.5. stosowane elektronarzędzia muszą być II lub III klasy ochronności.

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 6/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

2.9.6. elektryczne urządzenia spawalnicze nie mogą być lokalizowane we wnętrzach aparatów, w których ze względu na warunki środowiskowe lub materiałowe jest niska rezystancja podłoża,

2.9.7. wykonywać pracę pod stałą asekuracją ze strony ruchu.

2.10. Po otwarciu wszystkich niezbędnych włazów i pokryw oraz stwierdzeniu, że parametry gwarantujące bezpieczne prowadzenie pracy nie zostały osiągnięte, czynności określone w punkcie 2.4 należy powtarzać aż do skutku.

2.11 Wszystkie przewody doprowadzające i odprowadzające media do zbiornika, w tym również przewody odpowietrzeń i oddechów, jeśli nie prowadzą bezpośrednio do atmosfery, powinny być odcięte zawieradłami i zaślepienie za pomocą zaślepek.

- Zaśleпки o odpowiednich wymiarach winny być wykonane z materiału wytrzymałego od strony czynnej ciśnienie, temperaturę i korozyjne działanie mediów oraz powinny mieć „języki” lub „okulary” wystające ponad połączenie kołnierzone.
- Odłączenie za pomocą zawieradeł (zaworów, kurków lub zasuw), nawet w układzie podwójnym, jest niewystarczające i niedozwolone.

Jeżeli konstrukcja połączeń nie zezwala na demontaż przewodów lub armatury (połączenia spawane), dopuszcza się zamknięcie podwójne wraz z odpowietrzeniem między nimi.

Odpowietrzenie to powinno być skierowane bezpośrednio do atmosfery, a zawór odpowietrzający zabezpieczony w pozycji otwartej. W tym wypadku zawieradła główne należy zabezpieczyć przed zmianą ich położenia.

2.12. Przed wejściem pracownika (pracowników) do zbiornika temperatura wnętrza powinna być doprowadzona do wartości $\pm 5^{\circ}\text{C}$ od temperatury otoczenia, jeżeli jest to możliwe ze względów technicznych i technologicznych.

W przypadku braku możliwości osiągnięcia powyższej wartości temperatury należy dokonać dodatkowej oceny i na tej podstawie podjąć szczegółowe działania umożliwiające wykonanie pracy w sposób bezpieczny, uwzględniając wnioski zapobiegawcze zespołu oceniającego.

2.13. Po opróżnieniu zbiornika z mediów niebezpiecznych oraz po przygotowaniu go do wejścia ludzi należy wykonać analizy atmosfery wnętrza na zawartość tlenu, stężeń wybuchowych i stężeń toksycznych. Analiza powinna być wykonana nie wcześniej niż 0,5 godz. przed zamierzonym wejściem, przy pomocy skalibrowanego przyrządu.

Wyniki analiz należy wpisać do „Karty wejścia do zbiornika”.

- Próbkę do analiz należy pobierać z różnych dostępnych miejsc zbiornika w sposób nie wymagający wchodzenia pracownika do wnętrza w celu ich pobrania.
- Na wejście do zbiornika można zezwolić, gdy wyniki analiz potwierdzają brak zagrożenia wybuchowego i toksycznego.

Zawartość tlenu wynosi w granicach 19,5 ÷ 22,5% objętości.

Brak zagrożenia wybuchowego oznacza stężenie do 10% dolnej granicy wybuchowości (DGW).

Brak zagrożenia toksycznego oznacza stężenie poniżej najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS).

W przypadku operacji, które muszą być wykonywane w atmosferze beztlenowej (np. załadunek i wyładunek katalizatorów) prace należy wykonywać na podstawie instrukcji opracowanych zgodnie z zakresem merytorycznym określonym w punkcie 2.40.

2.14 W przypadkach, gdy zastosowane metody nie zapewniają bezpiecznej atmosfery wewnątrz zbiornika, np.

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 7/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

przy obecności szlamu, osadów, porowatej surówki, itp. lub jeżeli w toku pracy możliwe jest uwalnianie się niebezpiecznych mediów, należy monitorować w sposób ciągły stężenia substancji toksycznych i wybuchowych.

Kategorycznie zabrania się używania tlenu do odświeżania powietrza wewnątrz zbiorników.

- 2.15. W przypadku stwierdzenia możliwości występowania pirościarczków należy dodatkowo stosować zraszanie wodą.
- 2.16. Jeżeli w zbiorniku są zainstalowane ruchome urządzenia mechaniczne (mieszadła, skrobaki, itp.) należy trwale wyłączyć napęd tych urządzeń tak, aby wykluczyć przypadkowe ich uruchomienie.
- 2.17. Elektryczne urządzenia napędowe powinny być wyłączone z ruchu i odłączone od elektrycznej sieci zasilającej w sposób uniemożliwiający ich uruchomienie. Czynności te muszą być wykonane przez uprawnionego elektryka lub energetyka zgodnie z Instrukcją organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych.
- Wyłączenie silników średniego napięcia powinno być zrealizowane przez wyłączenie pola zasilającego, uziemienie kabla zasilającego silnik od strony rozdzielnicy oraz wyciągnięcie wyłącznika średniego napięcia poza przedział wyłącznikowy pola.
 - Wyłączenie silników niskiego napięcia powinno być zrealizowane przez wyłączenie pola zasilającego, uziemienie kabla zasilającego silnik od strony rozdzielnicy oraz wypięcie kabla ze skrzynki przyłączonej silnika.
 - Czynności związane z zabezpieczeniem elektrycznych urządzeń napędowych przed uruchomieniem muszą być wykonywane przez osoby upoważnione, posiadające odpowiednie uprawnienia energetyczne Grupy 1
 - Potwierdzenie wyłączenia elektrycznych urządzeń z ruchu następuje pisemnie w „Karcie wejścia do zbiornika”.
- 2.18. Jeżeli praca w zbiorniku związana jest z możliwością wystąpienia zagrożenia pożarowego, należy stosować niezbędne środki ochrony przeciwpożarowej.
- 2.19. Wnętrze zbiornika, a szczególnie miejsce pracy, powinno być należycie oświetlone. Lampę należy umocować w taki sposób, by wykluczyć możliwość jej upadku lub rozbicia.
- 2.20. Sprzęt elektryczny używany do prac wewnątrz zbiorników winien być zasilany prądem o napięciu bezpiecznym i odpowiadać szczegółowym przepisom elektroenergetycznym.
- 2.21. Narzędzia i sprzęt ochronny używany przy pracy wewnątrz zbiorników powinien być w dobrym stanie technicznym, sprawdzony przed jego użyciem.
- 2.22. Oczyszczanie wnętrza zbiorników z mediów palnych powinno być prowadzone w sposób wykluczający zapłon, przy użyciu narzędzi nieiskrzących lub urządzeń, osprzętu, przewidzianych do takich prac. Zbiornik powinien być uziemiony.
- 2.23. Przed rozpoczęciem pracy, nadzorujący lub asekurujący winien dokonać pierwszego wejścia do zbiornika w celu skontrolowania i potwierdzenia jego przygotowania do prowadzenia prac. Obowiązują go zabezpieczenia wyszczególnione w zezwoleniu/poleceniu.
- Przed rozpoczęciem prac remontowych w zbiornikach wymagających kontroli inspektora nadzoru powinien on wejść do zbiornika w celu skontrolowania jego stanu i wyznaczenia zakresu niezbędnych badań lub napraw.

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 8/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

2.24. Pracownik wchodzący do wnętrza zbiornika powinien być wyposażony w:

- kask ochronny i odzież ochronną stosownie do występujących lub mogących wystąpić zagrożeń,
- szelki bezpieczeństwa wraz z przymocowaną linką ratowniczą, której drugi koniec jest w sposób pewny umocowany do stałego elementu konstrukcji na zewnątrz zbiornika.

Linka ratownicza powinna mieć odpowiednią wytrzymałość oraz długość umożliwiającą stały kontakt między pracującym a ubezpieczającym.

- aparat sygnalizujący bezruch pracownika,
- maskę z doprowadzeniem świeżego powietrza z zewnątrz, np. aparaty do oddychania czystym powietrzem, aparat tłoczący powietrze, aparat do oddychania sprężonym powietrzem, inżektorowy do zasysania czystego powietrza zasilany z butli sprężonego powietrza,
 - aparaty doprowadzające świeże powietrze muszą posiadać certyfikat CE i być używane zgodnie z instrukcjami wytwórcy,
 - użycie aparatów izolujących (tlenowych i powietrznych) dopuszczalne jest wyłącznie w dużych zbiornikach, posiadających włązy pozwalające na swobodne wchodzenie i wychodzenie, jak również w sytuacjach awaryjnych.

W żadnym wypadku w zbiorniku nie wolno używać masek z pochłaniaczami.

2.25. Praca wewnątrz zbiornika bez użycia sprzętu ochrony dróg oddechowych oraz aparatu sygnalizującego bezruch pracownika jest dopuszczalna jedynie w przypadkach spełnienia następujących warunków:

- zawartość tlenu wynosi powyżej 19,5%, a poniżej 22,5%,
- nie stwierdza się niebezpiecznych stężeń substancji palnych (do 10% DGW),
- nie stwierdza się przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń substancji toksycznych, ani nie istnieje niebezpieczeństwo ich wystąpienia podczas przebywania pracownika w zbiorniku.
- stosuje się ciągłą wentylację (grawitacyjną lub mechaniczną) zapewniającą dostateczną wymianę powietrza oraz stężenia wybuchowe i toksyczne poniżej dopuszczalnych granic.

Decyzję o dopuszczeniu do pracy bez użycia sprzętu ochrony dróg oddechowych podejmuje osoba zatwierdzająca zezwolenie/polecenie, a fakt ten musi być wyraźnie określony w zezwoleniu jednorazowym (pkt. 9 c) lub poleceniu (pkt. 8).

2.26. W przypadkach zezwolenia na pracę bez sprzętu ochrony dróg oddechowych, sprzęt ten musi znajdować się na miejscu pracy asekurowanego (obok).

2.27. Przepisy punktu 2.25 nie mają zastosowania do prac wewnątrz kanałów, studzienek kanalizacyjnych, itp. urządzeń, gdzie z różnych przyczyn mogą wystąpić niespodziewane zagrożenia ze strony substancji niebezpiecznych.

W przypadkach tych należy zawsze stosować sprzęt izolujący drogi oddechowe (np. aparat z doprowadzeniem świeżego powietrza).

2.28. Pracownika pracującego wewnątrz zbiornika powinien ubezpieczać/asekurować z zewnątrz co najmniej jeden pracownik (asekurowający).

2.29. Asekurowający cały czas powinien ubezpieczać zatrudnionego we wnętrzu pracownika, obserwować go i komunikować się z nim. Asekurowający musi posiadać takie samo wyposażenie ochronne jak pracownicy wewnątrz zbiornika.

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 9/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

- 2.30. W przypadku wchodzenia pracownika do zbiornika przez górny wąż (cysterny, studzienki kanalizacyjne itp.) należy stosować szelki bezpieczeństwa z przypiętą liną asekuracyjną z wyciągarką do statywu bezpieczeństwa (np. trójnóg asekuracyjny).
- 2.31. W przypadku wchodzenia do zbiornika bocznym włazem zaleca się także stosowanie linki asekuracyjnej z wyciągarką połączoną z poziomym statywem bezpieczeństwa.
- 2.32. W przypadku prowadzenia prac w zbiorniku oddalonym od instalacji macierzystej należy zapewnić z pracującymi w nim pracownikami techniczne środki łączności.
- 2.33. Na stanowisku asekurującego musi się znajdować drugi komplet sprzętu ratunkowego (ochrony dróg oddechowych i szelki bezpieczeństwa z linką ratowniczą, itp.) analogiczny jak u pracownika w zbiorniku.
- 2.34. W razie akcji ratowniczej, jeśli zachodzi konieczność wejścia do zbiornika, prowadzący ją są zobowiązani do użycia sprzętu ochrony dróg oddechowych oraz szelek bezpieczeństwa i stosowania innych niezbędnych zabezpieczeń tak, aby nie doprowadzić do potencjalnego zagrożenia wypadkowego.

Przyjmuje się jako zasadę, że we wnętrzu zbiornika powinien pracować tylko jeden pracownik.

- 2.35. Jeżeli rodzaj pracy tego wymaga, aby równocześnie pracowało dwu lub więcej pracowników – należy zapewnić im takie warunki bezpieczeństwa, aby była możliwość ich szybkiej ewakuacji.

W razie konieczności ewakuacji wszystkich pracowników z wnętrza zbiornika należy wezwać ratowników Zakładowej Straży Pożarnej

- 2.36. Przy pracy z użyciem sprzętu ochrony dróg oddechowych lub w podwyższonej temperaturze należy stosować przerwy, nie rzadziej niż co 30 minut.

Zmiana pracowników musi odbywać się na zewnątrz zbiornika.

- 2.37. Pionowy transport materiałów i narzędzi do wnętrza zbiornika należy organizować i wykonywać w sposób zabezpieczający przed ich upadkiem, nie stwarzając zagrożeń i uciążliwości dla pracujących wewnątrz pracowników.

- 2.38. Osoba wchodząca lub wychodząca z wnętrza zbiornika powinna mieć wolne ręce.

- 2.39. Do prac z użyciem ognia otwartego wewnątrz zbiornika należy:

- zabezpieczyć pracownika w odzież i ochrony typowe jak dla spawaczy, niezabrudzone produktami palnymi,
- stosować zasadę zapalania palnika gazowego na zewnątrz zbiornika lub aparatu.

Zabrania się wkładania do zbiorników butli z gazami technicznymi.

- 2.40. Przy spawaniu elektrycznym, spawacz powinien być dodatkowo zabezpieczony.

- Należy stosować ochronę przeciwporażeniową, określoną przepisami elektroenergetycznymi oraz stosować odpowiednią wentylację mechaniczną lub wyciąg miejscowy.

Przyjmuje się jako zasadę zakaz stosowania spawarek transformatorowych do spawania ręcznego w zbiornikach, ograniczających swobodę ruchu spawacza oraz na podłożu przewodzącym prąd (metalowym, wilgotnym, itp.). Przewody spawalnicze winny posiadać pełną izolację i należy zabezpieczyć je przed uszkodzeniem.

- 2.41. Prace związane z nakładaniem powłok chemooodpornych wewnątrz zbiornika (malowanie, układanie wykładzin itp.), powinny być wykonywane przy stosowaniu ciągłej wentylacji mechanicznej, uziemieniu zbiornika oraz z zastosowaniem dodatkowych zabezpieczeń wynikających z technologii wykonywania pracy.

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 10/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

- 2.42. **Wydający zezwolenie/dopuszczający do pracy na wejście i pracę wewnątrz zbiornika powinien przed podpisaniem zezwolenia/polecenia osobiście skontrolować stanowisko pracy pod kątem przygotowania technicznego i organizacyjnego do bezpiecznego prowadzenia prac.**
- 2.43. Po zakończeniu prac wewnątrz zbiornika nadzorujący/dopuszczający i wykonawca potwierdzają pisemnie ten fakt w zezwoleniu/poleceniu, powiadamiając zatwierdzającego w sposób z nim uzgodniony.
- 2.44. Określenie w zezwoleniu/poleceniu lub w instrukcji bezpiecznego wykonania robót szczególnie niebezpiecznych konieczności **wejścia do zbiornika i podjęcia pracy** winno być uwarunkowane wystawieniem „**Karty wejścia do zbiornika**” (Załącznik nr 1) i zawieszeniem jej w widocznym miejscu na zewnątrz zbiornika lub aparatu. Po wykonaniu pracy „**Kartę wejścia do zbiornika**” należy dołączyć do zezwolenia/polecenia i przechowywać wraz z nim przez jeden miesiąc.
- 2.45. W przypadkach szczególnych, wynikających ze specjalnej konstrukcji aparatów, warunków lokalizacyjnych lub technologicznych dopuszcza się inne sposoby przygotowania zbiornika do prowadzenia prac w jego wnętrzu, pod warunkiem takiego przygotowania, które wyeliminowałoby powstanie zapłonów, zatruc pracowników i innych niebezpiecznych zdarzeń. Warunki te winny być określone w zezwoleniu/poleceniu bądź w instrukcji bezpiecznego wykonania robót szczególnie niebezpiecznych.
- 2.46. W przypadkach nieuregulowanych w niniejszej Instrukcji należy kierować się osiągnięciami nauki, wiedzą techniczną i zasadami dobrej praktyki.

3. PRZYGOTOWANIE I PROWADZENIE PRAC W STUDZIENKACH KANALIZACYJNYCH

- 3.1. Prace w studzienkach kanalizacyjnych powinny być prowadzone zgodnie z zasadami podanymi w Pkt. 2, z zastrzeżeniem ust. 3.2 do 3.7.
- 3.2. Przed przystąpieniem do pracy w studzienkach kanalizacyjnych itp. urządzeniach należy przestrzegać niżej podanych zasad:
- wyłączyć dany odcinek kanalizacji z eksploatacji przez zaślepienie wszystkich połączeń do tego odcinka,
 - opróżnić oraz przewietrzyć odcinki, w których ma być wykonywana praca,
 - wykonać analizy atmosfery wnętrza na zawartość tlenu, stężeń wybuchowych i stężeń toksycznych.
- 3.3. Analiza powinna być wykonana nie wcześniej niż 0,5 godz. przed zamierzonym wejściem.
- Próbki do analiz należy pobierać w sposób nie wymagający wchodzenia pracownika do wnętrza studzienki kanalizacyjnej w celu ich pobrania.
 - Na wejście do studzienki kanalizacyjnej można zezwolić, gdy wyniki analiz potwierdzają brak zagrożenia wybuchowego i toksycznego, a zawartość tlenu wynosi nie mniej niż 19,5% obj. i nie więcej niż 22,5%. Brak zagrożenia wybuchowego oznacza stężenie do 10% dolnej granicy wybuchowości (DGW). Brak zagrożenia toksycznego oznacza stężenie **poniżej najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS)**.
- 3.4. W przypadkach, gdy zastosowane metody nie zapewniają bezpiecznej atmosfery wewnątrz, np. przy obecności szlamu, itp. stwarzającego możliwość uwalniania się **niebezpiecznych** mediów w toku pracy, należy:
- stosować ciągłą wentylację o takiej wymianie powietrza w ciągu godziny, aby zapobiegała wystąpieniu stężeń toksycznych i wybuchowych,
 - okresowo kontrolować w czasie pracy stężenia substancji toksycznych i wybuchowych.

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 11/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

- 3.5. Prace w studzienkach kanalizacyjnych należy prowadzić z rozwagą i zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Należy je wykonywać w sprzęcie ochrony dróg oddechowych i w szelkach bezpieczeństwa z przypiętą liną asekuracyjną z wyciągarką do statywu bezpieczeństwa (np. trójnog asekuracyjny).
- 3.6. Praca w studzienkach kanalizacyjnych może być wykonywana tylko przez jednego pracownika, zabezpieczonego na zewnątrz przez asekurującego, utrzymującego z nim stały kontakt wzrokowy.
- W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się pracę dwóch pracowników, jeżeli warunki konstrukcyjne studzienki na to pozwalają.
- 3.7. Prace w studzienkach teletechnicznych można wykonywać bez sprzętu ochrony dróg oddechowych, jeżeli pomiary analityczne nie wykazują stężeń wybuchowych i obecności substancji toksycznych, a zawartość tlenu zawiera się w granicach $20 \div 22,5\%$. W takim przypadku należy stosować szelki bezpieczeństwa z przypiętą liną asekuracyjną, a kontrolę analityczną należy powtarzać nie rzadziej niż co pół godziny.

4. DOKUMENTY ZWIĄZANE

- Instrukcja realizacji prac w oparciu o pisemne zezwolenia i polecenia
- Instrukcja organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych

5. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 – Karta wejścia do zbiornika

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 12/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

Załącznik nr 1 – Karta wejścia do zbiornika

Karta wejścia do zbiornika				
Nazwa instalacji				
Nazwa zbiornika/aparatu				
Oznaczyć konieczność wykonania analiz i procedur przygotowawczych w odpowiedniej rubryce	TAK	NIE	Wynik	Data godz.
Stężenie par gazów palnych lub wybuchowych				
Stężenie gazów toksycznych [%]				
Zawartość tlenu [%]				
Temperatura [°C]				
Inne				
Zaśleпки			X	
Odlączone napięcie / odlączone układy PiA				
Związki piroforyczne				
Neutralizacja				
Kontrola wizualna				
Inne				
W razie zaistnienia zagrożenia natychmiast przetrwać pracę i ewakuować się na zewnątrz				
Zatwierdzający:				
(Imię i nazwisko)			(pieczęćka i podpis)	

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 13/14
		Wydanie I	Emitent: IZB
		Data 19.09.2016 r.	Nr egz

6. ROZDZIELNIK

Lp.	Komórka organizacyjna	Nr egz.	Potwierdzenie odbioru
1.	Produkcja Estrów i Gliceryny	1.	
2.	Parafiny	2.	
3.	Terminal Paliw Trzebinia	3.	
4.	Energetyka Trzebinia	4.	
5.	Energetyka i Zabezpieczenie Mediów Jedlicze	5.	
6.	Przerób Ropopochodnych i Asfaltów	6.	
7.	Rozpuszczalniki	7.	
8.	Regeneracja Olejów Przepracowanych	8.	
9.	Utrzymanie Ruchu i Zarządzanie Majątkiem Trzebinia	9.	
10.	Utrzymanie Ruchu i Zarządzanie Majątkiem Jedlicze	10.	
11.	Gospodarka Wodno-Ściekowa Trzebinia	11.	
12.	Gospodarka Wodno-Ściekowa i Ochrona Środowiska Jedlicze	12.	
13.	Systemy Zarządzania, Ochrona i BHP	13.	
14.	Zakładowa Straż Pożarna	14.	

